

Hejmar (8)

1 - Sibat - 2014

Çandî - Giştî - Serbixwe - Nîvmehane ye

Welat

welat.press@gmail.com

www.facebook.com/Dengekurdistanasurya

Li paş her şoreşekê xewndevan hene

Tevî hemî qelenê buha ta niha ku li serasnerî Sûriyê û Rojava ku vî gelî di riya Azadiyê de daniye, lê ev qelenê ku ji xwîneke pîroz bû berhemên xwe dide, tevî ku ev berhem bi xwe jî carinan bi xwînê sor dibe lê hêviya hemûyan ew e ku ev berhem êdî bên û bê xwîn.

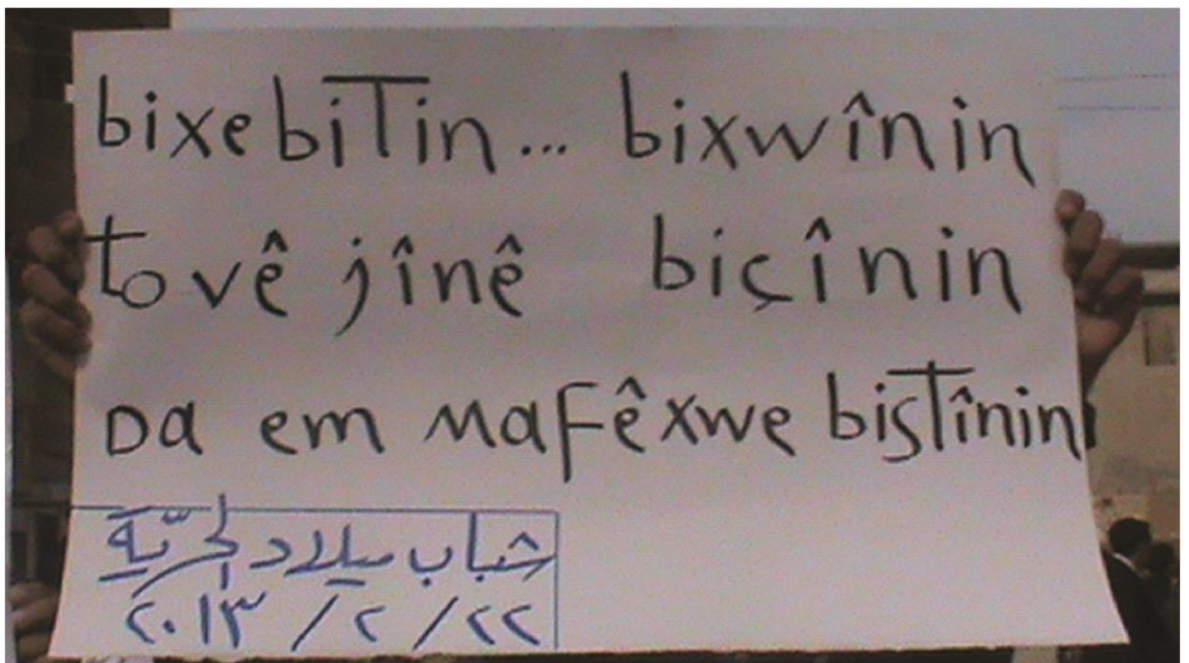
Şoreşa Sûrî ku xewna piraniya gelê vî welatî bû ne jixweber bû lê li ser dirêjahiya gelek salan ew di dil û mejiyê azadîhezan de dihate meyandin ta ku ew roj hat ku ew hezkirin xwest bibe rastî û li Şamê di 15-3-2011an de azadiyê gava xwe ya pêşî avêt. Şoreşek wek ya Sûrî di welatekî ku li jêr desthiladariyeke totalîrîte wek ya Beşar El-Esed tiştêkî ne hêsan bû lê gelek viyan jêre divabû, hevdem bo berdeamiya wê viyan û berxwedaniyeke mezintir divê, belkî ku aniha hin alî hewl didin ku rûyê vê şoreşê biguherin û navên Islamî an tundrew bidin wê lê wek ev şoreş ya be

lengazan bû ew dê li wan vegere.

Ev şoreşa ne pêkan ku dest pê kir di nav rewşeke ji dektatoriyê, pêkane ku berdeyam bike dema ku em nas bikin ya herî zehmet tê de ku dest pê bike. Li paş vê şoreşê xewnevanên azadiyê hebûn û ew hîn li ser wê riyê ne, çî ku ew bi navê xwe bin ji ber ew aniha ne li nav mene û pakrewan in û çî jî ku ew hîn sax in û di nav me de ne, xewnevanên azadiyê li Sûriyê û Rojava hiştin ku em nas bkin welatên mezin di hundirê me de xewnên mezin bo wan gerek in .

Wek ev şoreş xewna hinek xewndevan bû ku wê vêxin û aniha li dar e , xewnên biçûk yên me jî wê av didin , Kovara Welat jî yek ji van xewna ye..hûn bi xewndinê û nivîsandinê û em bi amadekirin û westandinê em dikarin wê av bidin, bela em herdem nêzîkî hev bin.

Aras Yûsiv

Cîhana Facebookê

Piştî pêşketina mezin di warê têkeliyan de û bitaybetî jî di cîhana înternêta de, êdî cûrên nû ji şewazên têkaliyan re hate holê. weke Yahoo! Messenger, Skype, Twitter û Facebook hwd..

Dema ku Mark Zugerberg bernameya Facebook pêkanî li ser înternêta ew î cîhaneke nû afirand ji gelek nifşan re, û bi lez ev bû cîhana hevdem ji gelek xelkên ku înternêta ji wan re girîng e.

Di destpêka xwe de Facebook şûna demên valahiyê digirt, û ew hestên bêzar ji nik mirovan dûr dixist.

Lê pêre dibû tişteke pêwîst ku pêdiviyên sereke yê têkeliyan bi wê diqedin, ji wê êdî nema ew cîhana ku mirov bi tiştin vala mijûl dike, berovajî wê hin bi hin Facebook dibû cihê ku gлек kar û xebatên girîng di wê de bikar dihê, ta giha asteya ku şoreşeke mezin xiste bîr û bawerîya mirovan de û hemû şoreşên Buhara Gelan ên ku di van çend salên dawî de li dar ketin nimûneyin jîwarî ne li ser girîngiya rola Facebookê di wan de ku çawa ciwanên şoreşger agahiyên xwe di rêya wê de belav dikirin û bi wê her kes agahî û nûçeyên wan şoreşan dibihîstin. û weku aniha em dibînin ku Facebook cihê belavkirina nûçeyan e, û gelek siyasatmedar an jî partiyên siyasî daxuyaniyên xwe li ser rûpelên wê digihînin raya giştî û ew jî têtin şopandin û bi rêjeyêke biblind. Tevî ku gelek bûyer di dema me ya aniha de têtin belgekirin di rêya Facebookê.

Ji wê em gelek caran li wê dierin bi şeweyeke erênî û pêwîst, ev ji aliyekî ve, lê ji aliyekî din ve gelek tiştên neyinî ji wê re hene dibe ku mirov bitevahî ji wan xwe dûr bixe, ew demên ku dibe qada şer û pevçûnên devokî şûna ku bibe cihê giftûgoyê da mirov bigihê encamin erênî bikevin xizmeta ramanên ku jiyane li pêş bibin li ser hemû asteyan. jibîlî ku caran dibe cihê gelek tiştên ku ziyane li bawerîyan dike û bitaybetî jî yê ku hêj di temenê sîpeyê de ne.

Mirov çendî bikaribe pêşketinên têknolojî bi dest bixe û sudeyan ji wan bigire, ewqasî dikare ku jiyane li pêş ve bibe weku erkê wî ji wî tete xwestin.

Dilê welatê min

Jin dijî jinê ye

Gelo ma jin bi xwe jinê dipijirîne? Gelo ma jin raman û hastên xwe li ser sitûnên lêbûrîne û hevjiyanê bi jinê re ava dike? Ma jin jî tirsariyê dermafê jinê de nake?

Her sal jin û bi hezaran roja tûndî û zordariyê dijî jinan li bîr tînin, û civakê û mêr bi hev re şermezar dikin, û wan dibînin weko tûndrew û tawanbar di aliyê jinan de, lê ma jin bixwe nabe tawanbar dema zordariyê û tûndiyê li ser jinê bi xurtahî pêktîne?

Belî dema "xwesû" bi awayeke dijwar û zor danûsitandinê bi "bûkê" re dike, ev nabe zordarî? Dema "jintî" çavreşiyê dide jintiyê, û dixwaze jiyana wê nexweş bike, ma ev nabe celebek ji celebên tûndî û zordariyê? Gava cîran çavtangiyê bide cîrana xwe, û wê ji xwe bextiyar tir bibîne, û hewil bide mala wê xirab bike, ev nabe awayek zor ji awayên zordariyê? Dema jin di malbatê de û dervê malbatê, di civakê de, di hemî warê karan de, di rêxistinên civakî û konevanî û ramiyarî de.

dijî jinê ne raweste, tu caran jin nakeve û blindest namîne. Mixabin bihtirîn jin ji jinan hez nakin û xêrê ji wan naxwazin, vêca wê çawa civak û nemaze mêr ji wan re pişt û hevkar bin.

Eger jin bixwaze serkeftin bibê nîşana dozawê pêwîste ew bi xwe re rast û durist be, û ew ji xwe bixwe dest pê bike, û hiş û ramanên xwe, dilê xwe ji dijayetiya jinê bişû, û wan baş ji şopên wan jî paqij bike, û tovên hezkirinê û evîniyê û dilpakîyê ji şûna wan di aliyê jinê de belav bike û di xaka dilsoziyê de biçîne, da ew bikaribe bi awayek rast û li ser xaka resen dest bi karê xwe bike, û doza xwe ji civakan re û ji

gela re diyar bike, û armancên xwe eşkere bike. Bi vî hawî ez bi bawerim wê jin ser bikeve û xwe bide nasîn weko jîndareka serbixwe û xwedî helwest û mebest, û wê mêr bi rêzdarî wê qebûl bike weko hevkar, weko hevalciêwiya jiyana wî di hemî dergeh û bergehên jiyane de.

Helbet ne civak bitena xwe, û ne mêr bitena xwe dibin sedemên tarîbûna rewşa jinê, tevî kû ew gelek caran dibin kelemên asê di riya wê de, lê jin jî sedema herî zor e di rêya jinê de eger ev kelemên dijwar rabin wê jin bi hesanî rêk û pêkên jiyana giştî dê bidomîne weku dayîk, weku keç, weku hevjin, û weku hevkar jiyana mêr.

Narîn Omer

Aştiya Navxweyî

Aştiya Navxweyî tê wateya ku mirov jiyana xwe bijî , û xebatên xwe bi awayekî azad û berpirsyar bik e , maf û pêdivahiyan jiyana xwe bi xweşî û hêsanî bidest bixî e , bê ku bitirs e ji destdirêjiya li maf yan mal yan ewlehiya wî kesane yan ya malbatê.

Aştiya navxweyî dixebit e bo qedexekirina hemû şeweyên hevrikî û pevçûnê (şerê navxweyî) , ew dijîtiya çanda kîne dik e . hebûna aştiya navxweyî di civakê de nîşana saxlemî û durustbûna wê ye , dide xuyakirin ku ev civak dikar e pêşve her e û geşpêdanê pêk bî e berovajî civakên jihevjetî û tijî gir û kîn .

Aştiya navxweyî liser hîmin sereke av dib e , hîm in ku civakê bi rêkûpêk dik e , rê liber neyartiya jiber al,ol û ziman digir e , ew rûdêm û pîvan in çak in bo ku civak liserxwe be . Aştiya navxweyî dengê wijdan û zanebûn perjirandinê ye jiwilo divab e biryar yan destpêşkirî ji destê nezan û tundrewan derkeve û têkeve desdê mirovên pispor û xwedî agahî .

Hîm û ragîrên Aştiya Navxweyî :

1- xurtkirin û rêzgirtina firewanî ya civakê :

Bêguman li hemû welatan netew , ol , rêbaz , têvîf peyda dib e , û ev yek tîye bikaranîn bo hilweşandina civakê . İca her ku pîvanên hevpejirandinê û sedemên pêkhatina pêkvejiyanê peyda bib in hîmek sereke ji hîmên Aştiya Navxweyî ava dib e , û berovajî wê hevrikî û wêraniya civak û aştiyê ye .

2- Serperêştîya Yasayê :

Dema ku yasa serperêştîya civakê bik e û mafê herkesî bibîn e , û jîhêla dezgehên ewlekariyê ve were parastin bê ku beşek liser yê din wer e girt in wê çaxê pîvanên aşti û aramiya civakê wê lidar be .

3- Fermanrawayetîya Çak :

Bêguma jibo ku em aştiya civakê biparêz in divab e Fermanrawayetiyek Çak hebe wê qezenc bik e... divab e Zelalmendî û Lêpîrsînek heb e bo hemû beşên dewlet û civakê (rêvebirî , aborî... h.w.d) zelal be ji gel re .

4- azadiya derbirînê :

Dema em dibêj in Aştiya Navxweyî aramî û pejirandina pêkhatiyên civakê ji hevdû re ne bmguman azadiya derbirînê vê yekê radigir e û nebûna wê astengiyekê lê peyda dik e.

5- Dadmendiya civakê :

Civak , dewlet û rêvebirîya wê ne milkê bireyekê bi tena serê xwe ye lê mafê herkesî ye ku lê beşdar bib e û rengê xwe lê vede .

6- hebûna ragihandîyeke azad û hevseng :

Bo ku dengê herkesî di welat de wer e guhdarkirin divab e ragihandînek azad û hevseng heb e da ku welatî bikarib in deng , êş , derbirîna xwe ronî bik in

7- Dadmendiya veguhezyan e .

8- rêlibergirtina kîn û neyartîya (netew – ol – rêbaz.. h.w.d) an

Jiber ku hîm in hene bo xurtkirin û pêşdebirîna civakê ber bi aşti û aramiyê ve , wê gelek kiryar û alavên hevrikiyê jî heb in û hin jê ev in :

Alavên hevrikiya navxweyî :

- durtkirina yê din ê hevparê civakî yan yê siyasî li welat

- tolvêkirina siyasî .

- tolvêkirina rêbazî .

- hevrikiya netewyên rengareng ê pêkhatiya sûryayê : kurd – ermen – çerkez – ereb – asûrî – suryan .

- nediyarbûna bikaranînên demokrasyan e.

- kêmnasîna agahiyan derbarê bawerî û rewşa kêmarên civakê .

- destlêwerdana navdewletî û encamên wê .

- hevrikiya çîn û aboriyê .

bo bicîanîna Aştiya Navxweyî pêdivahiyeke heye bi perwerdeya çalakvanan bi armanca rastkirina nêrîn û berghên wan da ku xurtbûn û hêza bandora wan di warê hişmendiyê de bib e alîkar di warê pêşdebirîna têgeha aştiya navxweyî , jibilî wê divab e hemû alavên ragihandinê û toreyên hevghandina civakî têkeve bin xizmeta belavkirina birewerî û hişmendiyê tevî rengarengî çalakiyên civakê , rûspî , xwedanbiryar , lê barê giran tîye ser milê rêxistinên civaka sivil û destyên ragihandinê bo pêşdebirîna hişyarkirina vê qonaxê .bêguman bo rewşa welatekî mîna sûryayê ku di bin metirsiyên perçebûn û şerê navxweyî de dimîn e belavkirina agahiyan derbarê aşti û aramiyê de pêdivahî û pêwistiyek e.

Zuhrab Qado

<http://ccsdsyria.org/arabic/category/library>

Derd û derman

Wek tê gotin ku (ji her derdekî re dermanek heye) lê îro li rojavayê kurdistanê, derd pirbûne, lê derman, peyda nabin. Kêmbûna derman, îro pirsgirêkeke mezin ji hemwelatîyên rojava re durist kirye, û pêwîstî bi çareseriyê lezgîn heye. Herweha gelek cûreyên derman daketine bazaran ku jêderên wan ne diyare, û ziyana wan ji sûda wan bêhtire,

û gelek kesan berê xwe dane çareseriyê sirûştî bi riya dermanên ku ji pincarên bijîşkî durist dikin.

Tevî ku hin komeleyên serbixwe yê hawarhatinê hewl didin ku derman ji xelkê re peyda bikin, lê ew jî nikarin ku sercem pêdivyên wan romal bikin.

Li gorî lêgerîna ku me li hin dermanxaneyên bajrê Amûdê kir, piraniya xwediyên van dermanxaneyan egera kêmbûna derman vedgerandin van sedeman:

- 1- girtina piraniya kargehên derman, ji ber berdewambûna şer li Sûryê.
- 2- girtina rêyên sereke di navbera herêmên kurdî û navçeyên din yê Sûryê.
- 3- girtina deriyên sînorî.

Xwedî nexweşyên dirêjxayen wek (şêrpence..şekir..û hin nexweşyên din) rewşa wan ber bi xerabûnê ve diçe ji ber

nebûna derman. yan jî buhabûna nixê wî, ku kesên hejar nikarin bikin û çareseriyê xwe berdewam bikin.

Bavê Ciwan mirovek temen 80 salî ye tûşî nexweşiyê şekrê bûye, û pêwîstiya wî ya berdewam bi derzyên ênsolînê heye, ku ew jî peyda nabin, lewra metirsî li ser iyana wî heye, û gelek nexweşên din weke wî hena, û ew jî li hêviya komîteyên hawarhatinê ne, ku karibin derman ji wan re peyda bikin û jiyana wan rizgar bikin.

_____ Mihemet Alûcî

Dibistan û zivistan

Hisên Reşik

Zivistana ku îsal li ser bajarê Heseke hat ne wek ti zivistanê bû, û berfa ku îsal bariya, wek wê ji sed salî û vir de nebariye û digel kêmbûna sûtemeniyê û bilindbûna buhayan rewşa jiyane li vî bajarî ket kêşeyeke mezin de.

Vê salê rêveberiya perwerdehiyê mazot li dibistanan dabeş nekir, loma zarokên dibistanan gelek astengî dîtin, gelek ji wan ji dibistanê qut bûn, gelek nexweş ketin û bi tevayî fêkirinek çak û durist werne girtin.

Ji bo vê kêşeyê, gelek mamosteyan xwest çareyekê bibînin, jibo wilo peywendî bi xwedanên zarokan kirin, û li wan pêşinyar kirin ku her rojê şagirtêk haceta pola xwe (sefa xwe) ji mazotê bîne, û ji ber ku her polek (40) şagirtêde heye, dê her şagirtêk her çil rojî (2,5) L mazotê jê bêxwestin, û bi vî şeweyî kêşeya germkirinê li gelek dibistanan çareser bû.

Di vê çarçoveyê de mamoste Rojîn Haco ji dibistana (Ehmed Mixlif) ji "Welat" re wiha axivî: bi rastî ev zivistan pir sar bû, şagirt di waneyên xwe de ne çalak bûn, gelek ji wan nexweş diketin, û ji dewamê qut dibûn, lê ev bîroka me li xwedanên zarokan pêşinyar kir cihê razîbûn û dilxweşiya wan bû, û zû bi zû piştî me girtin û alîkariya me kirin.

Hozan Ebdella, şagirtêk ji heman dibistanê ji me re wilo got: îsal gelek pêwîstiyên fêkirinê ji me kêmbûn, lê tiştê herî zehmet ev serma dijwar bû, lê piştî ku em mazotê ji malên xwe tînin êdî nema bi sermayê dihisin, û baş em guh didin waneyên xwe. Li dawiyê, em dixwazin ev ezmûna baş ya ku li hinek dibistanan giha serî bibe nimûneyek ji hemû dibistanan re. da ku zarokên me dûrî êş û nexweşiyên bin, û xwendina wan bi rêk û pêk be.

Kêmaniya derman li Girke Legê

Roj bi roj rewşa rojane di herêma GIRKÊ LEGÊ zehmet dibe û kêmanî dikeve gelek pêdviyên jîyanê yên sereke lê ya herî zehmet û giring ew e dema nexweş bê derman dimînin bi teybatî nexweşiyên êşên giran wek êşa şeker û êşa dil û eşa pençeşêr nexweşên van êşan bê çare mane û rewşeka zehmet dibûrînin dema ku derman namînt li dermanxaneyan.

herwiha nexweşkî êşa şeker UMER MIHAMED kulê xwe ji kovara Welat re got: dema dermanê min namîne ez li hemî bajarên parizgeha HESKÊ digirim ta ez dermanê xwe peyda dikim û gelek caran jî peydanakim, herwiha UMER di berdewamiya axfitna xwe de got ev bihtir ji deh salan nexweşî bi

min re domdike lê ti salan min wek van herdu salên bihurî nediye.

herwiha dermansaz ABDÊ QASIM wisa axift:ev du sal li ser pirsgirêka kêmaniya derman ve derbas bûne hêj ti alîkariyên bijîşkî ji herêmê re nehatine û dermanxaneyên bajêr vala bûne ji dermanan û dema derman ji me re tê bi buheyike gelek giran e ji ber ew derman ji bazara reş ve tên.

sedamên qûtbûna derman pir in , sedma serke ew e ku rêyên ku dihên herêmê bitevahî qutbûne û em dikarin bibêjin ku dorpêçkirinek li er wê heye.

În. nexweş di êşa xwede bê neçar dimînin û bi hêvîya çareseriyekê nediya

_____ GULAL LIYANÎ

Rewşa internetê li Dêrikê

Piştî derbasbûna bêhtir ji salekê li ser qutkirina înternêta (adsl) Welatîyên bajêr li alavên din digeriyên ji bo peydakirina înternêta Nêzîkbûna sînorên bakurê Kurdistanê ji dêrikê ve çareyeke baş bû ji ve pirsgirêkê re bi rêya modimê turkî. Yen internete.

Wek modimên vodafon u turksel u avea

Lê ev modim pirsgerêkên wan pir in ,wek qelsbûna toreyê wan .buhabûna temenê kirîn û dagirtina wan dibin sedem ku gelek ji xelkên Dêrikê nikarin wan bi destxin.

Ji ber vê xwdanên (kafî nêt) înternêta aşîmanî bikartînin û gelek ji wan li bajêr peyda bûne.

Bikaranîna wê gelek pirsgirêk çareser bûne, bitaybetî jî ji bo xwendekaran ên ku xwendina xwe di rêya înternêta de dişopînin.

Lê ew jî gelek aloziyên xwe hene, wek buhabûna wê, û qutbûna kehrebeyê, ji ber ku ew li ser kehrebeyê bikar dihê, û dema ku ew qut dibe xwedanê (kafî nêta) neçar dibe ku peydakerê kehrebeyê (dînem) vexîne û ew jî dibe sedem ku nixê wê bilind bike.

Lê dimîne ku Nêta heneşte be di bajêr de çêtir e ku ew pêwar be ji ber ku ew aniha alava her girîng e ji têkeliyan re di cîhanê de.

Fener Ehmed

Dergehê sînor ê Dirbêsiyê

Sadûn El Sîno

Ji beriya cejna qurbanê ya bihurî dergehê sînor di navbera Dirbêsiyê û Tirkîyê de hatibû vekirin ji bo çûn û hatinê li bi mercê ku nifûsa Tirkî hebe bi kesê ku ew ê derbas bibe, û millet pir alozî ditîtin dema ku digihan sînor û gelek caran jî demên dirêj dibihurandin ta ku rê li pêş wan vedikirin.

Li di dawiya heyva 10an de ya sala çûyî, rê bi şeweyeke firehtir vebibû û bi taybetî jî li pêş nexweşan da bikaribin biçin xwe li nexweşxaneyên Tirkîyê derman bikin.

Birêz Mihemed Reşîd wisa rewş ji me re şîrovekir: dema ku kesek bixwaze ji Tirkîyê vegere dibe ku navê xwe li aliyê Tirkî tomar bike û li wir jî pençemora wî distînin, û li aliyê me peryan bide hêza ku parastina sînor dike ya girêdayî asayîşê weke gumrika derbasbûyîne.

Herwiha ev ji bo rewşin taybet wisa dibe, lê kesê ku nikaribe derbas bibe ji aliyê Dirbêsiyê û ber bi Tirkîyê ve neçar dibe ku li rêyên din bigere da sînor bibihure, ew rê rêyên qaçax in, lê pir dijwarî û alozî bi wan re derbas dibin ta ku bigihên aliyê din ji sînor ew jî eger derbas bibin, û gelek caran jî leşkerên Tirk yê li ser sînor wan digirin û wan diêşînin bi lêdan û îşkenceyê, û wisa jî wan vedigerînin û nedihêlin ku derbas bibin.

Weku tete zanîn ku ew kesên ku dixwazin derbikevin Tirkîyê li kar ji rewşa aloz a ku herêm bitevahî di wê de dibihure, bitaybetî jî rewşa aborî, jibilî ew rewşên weke nexweşiyên ên ku li vir dermankirin ji wan re tune ye. û ev diyarde dibe ku çareseriyek ji wê re bête danîn da herêm ji xelkên xwe vala nemîne.

Navenda Biratî ya civaka sivîl

Di gavek nû û balkêş de di civaka Serê kaniyê de ya ku bi pêkhatiyên xwe yê hevjin navdar e, navenda (Biratî) bo dîmokrasiyê û civaka sivîl serotar bû û dergehên wê hate vekirin di 20-11-2013 .z .ev serotar bi amadebûna hejmareke xwiya ji partiyên û kesayetiyên civakî û rêzanî hatibû destpêkirin ji hemî pêkhatiyên bajêr , ew kesên ku amadebûn li vê navendê diyar kirin xweşiya wan û bidilbûna wan ji vê gava pîroz, û tekez kirin ku weke van kar û barên biratîyê ewê pêtir hevjiyana hevbeş bi hêz bike .

Nivîsgeha (Biratî) li Serê kaniyê ew navenda sêyemîne li bajarên Kurdî, ji piştî Qamişlo û Heseke, û diyare ku damezrandina van navendan di çî deverek rengîn bi pêkhatiyên armanc ji wê ewe ghiştina civakek sivîl û aram , û çespondina biratîyê di van rewşên aloz ya ku Sûrî bi tevayî û herêma me bi taybetî ji wê bi êş û xembare.

Ciwaniya vê navendê li bajarê Serê kaniyê ewe ku kesên bi barê wê radibin ji hemî pêkhatiyên bi alîkarî û rêkbûyî, dûrî rêbaza li xwe girtinê û gefîn û cenga rûreş. Û di seredana (Welat) bo vê navendê ,û di axaftina me bi ciwanên (Biratî) re li

ser bicih anîn û karanîna armanc û dozên vê navendê, bo me tekez kirin û çespondin ku hêviya wan civakek xwe rakir e , civakek sivîl û dîmokrasiyê , banga biratîyê û hêviya hevjiyaneke hevbeş bo bajarê Serê kaniyê û teva Sûryê aştiyê û hezkirinê, çanda mafê mirovan,bi awayên amošî dixwazin û bo van daxwazan ew ê li karbin.

Xalid şexo

Ragihandin li Rojavayê Kurdistanê

Ji destpêka şoreşa Sûrya ve pir tişt hatine guhertin ,û pir tiştên nû jî derketin. Herwiha jî ragihandin yek ji wan tiştên ku mirov dikare bibêje ku bi şêweyêke nû hate holê.

Ciwanên Kurd ên ku dikarîbûn her tiştên ku girêdayî şoreşê bûn belge bikin weke xwepêşandan û xebatên ku dibûn, tevî alavên xwe yê asan lê wan dikarîbûn ku her tiştî bigihînin hemû kenalên ku rewşa welêt dişopandin.

Û pêre ragihandinên başûrê Kurdistanê ketin hinava mala ragihandina Rojava de, û hin bi hin bi şêweyêke êşkere karê xwe dikirin ,piştî ku ew veşartî bûn di destpêka xwe de.

Lê mirov dikare bibêje ku rengeke azad çêbûye li Rojava di warê ragihandinê de, û aniha jî Yekîtiya Ragihandina Azad (YRA)li Qamişloyê heye weke saziyekê ku bi kar û barê xwe radibe.

Herwiha jî gelek ragihandin li Qamişloyê bikar dihên bi hemû şêweyên xwe weke : nûçegihanên kenalên asîmanî,rojname,kovar, malperên înternetê û herwiha jî radiyo û ajansên nûçeyan.

Û bitavahî jî hemû hatine pejirandin ji hêla YRA ve bi rengeke fermî.

Endamê YRA birêz Cûdî Xelo ji me re li ser vê rewşê Axift:

Piştî ku hêza Kurdî çêbibû li Rojava me ev Yekîti damezirand ji bo karên ragihandinê bitevahî û parastina rojnemavanan ,herwiha ev sazî bi biryarekê ji DBK bû.Xelo wisa berdewamkir: çî kesên ku bixwazin di vê

mijarê de kar bike dibe ku pejirandina me bistînin û êdî em ê dê ji wan re piştgir bin, û çî alîkarî jî ji wan

re gerk bin em ê dê pêşkêş bikin.

Peyamnêrê Kurdistan T.V ji Welat re wisa axift: min dest bi karê ragihandinê kiribû bi bernameyêke taybet li ser rewşa siyasetmedar û nivîskaran ji hi kenalan re weke:Roj,Kurdsat û Kurd1.... û ev nêzî du salan ez bi Kurdistan T.V re kar dikim ,û di nerîna min de ragihandina Başûr girêda ye bi siyaseta xwe ve, û ji ber layanên siyasî yê ku şerê hev dikin gelek astengî ji vî karî re çêdibin.

Û derbarê pêşeroja ragihandinê li Rojava Hindê wisa dibêje: hin kenal dibe ku bêtin damezirandin , û dema ku nakokiyên siyasî ji navbera wan rabin,karê me di vî warî de dê pir pêşbikeve.

Ragihandin tişteke pir girîng e, dema ku bi zelalî û rastî bête bikaranîn ew ê dê millet û baweriyên wî bi cîhanêbitevahî bide nasîn,tevî giringya wê di avakirina welatan de.

Xunav Kano

Ji gewherên Mem û Zînê : Xaniyê Mêjûnas

Seydayê Xanî di Mem û Zîna xwe de her cure zanîna xwe daye nîşandan. Ji tesewûfê bigire heta felsefeyê, heta civaknasiyê û muzîkê, stêrnasî û zimanzaniyê, û heta bigihê mêjûnasîyê.

Wî ji her zanînê behrewerî biriye. Di zimanê erebî de desthilatdariyeke pir mezin daye xuyakirin. Peyvên erebî yên ku tenê di ferhengan de hene û ereban bi xwe êdî ew ji bîr kiribûn, bi karanîne. Mînak peyva Yûh (H wek H'ya di serê gotina Heyran de ye) ji bo rojê bi kar tîne. Lê mijara me ya îro ne zimanzaniya Xanî ye, belê mêjûnasîna wî ye.

De ka em binêrin heta kîjan radeyê Şêxê me mêjûya kurdan dipa û di kitaba kurdan de hin beş ji vê mêjûya ku hemî xwînrêjî û şer bû anîne ziman!

Dema ku Beko yê ewan tê ba mîr û paşgoyîya Tacdîn dike, li xweşa mîr nayê. Radibe piştgiriya Tacdîn û Memo dike. Wisa xanî çîrokê dibêje:

Mîr go: Qe didim eya bed exter Tacdîn û Memê bi textê Qeyser?

Roja we ku bûye ceng û perxaş Tacdîn û Memê du sed Qizilbaş

Bilcumle bi zirh û zend û binber

Înan ji me ra bi şîr û şeşper Bê guman Xanî ne ji xwe re qafiye li hev anîne, lê di van malikan de behsa şerekî di navbera leşkerên

Cizîrê û leşkerên sefewiyan (Qizilbaşan) de dike. Xanî li ser zimanê mîr pesnê Tacdîn û Memê wiha dide:

Roja şer û cengê, Tacdîn û Memê du sed serbazên qizilbaşan dîl girtin û anîne Cizîrê. Hemû tev li çek û şûr û zirx û gurzên wan.

Ji ber ku Mem û Zîn ne her kitêb e diva bû ez li jêderên dîrokî ve gerim û binêrim ka ev çi şer bû di navbera kurdan û eceman de qewimî bû.

Di Şerefnameyê de çavên min bi şerê di navbera Artêşa Şah Îsmeîlê sefewî û cengawerên Botanê di dema mîr Şeref de ketin. Şerefxan dibêje ku dema şah Îsmeîl hate ser textê Îranê, leşkerekî giran şande Cizîrê da ku dagir bike lê mîr Şerefê kurd li ber xwe da û çend caran ew leşker şikand heta di şerekî de hezar û heftsed qizilbaş kuştin û gelek ji wan dîl kirin. Dîsa Şah Îsmeîl leşkerek bi serokatiya mîrmîranê Diyarbekirê Mihemed Îstaclû û birayê wî Qerexan re şand e Cizîra kurdan lê dîsa jî zora mîr Şeref nebirin û şikestî vegeriyan. Cara sêyem şah leşkerekî bijarte ji pasdaranê şahanî ji hêla Hemedanê bi serokatiya Yekan begê Teklû kişande ber bi Cizîrê ve. Lê vê carê jî artêşa qizilbaşan şikesteke mezin xwarin û revî, revî berê xwe dane welatê Îranê û êdî nema qizilbaşan bela xwe di kurdên Cizîrê dan!

Ev e giraniya Mem û Zînê.

Ne tenê çîrokeke xemgîn a du evîndaran e!!

Ev e cudatiya Mem û Zînê ji berhemên din.

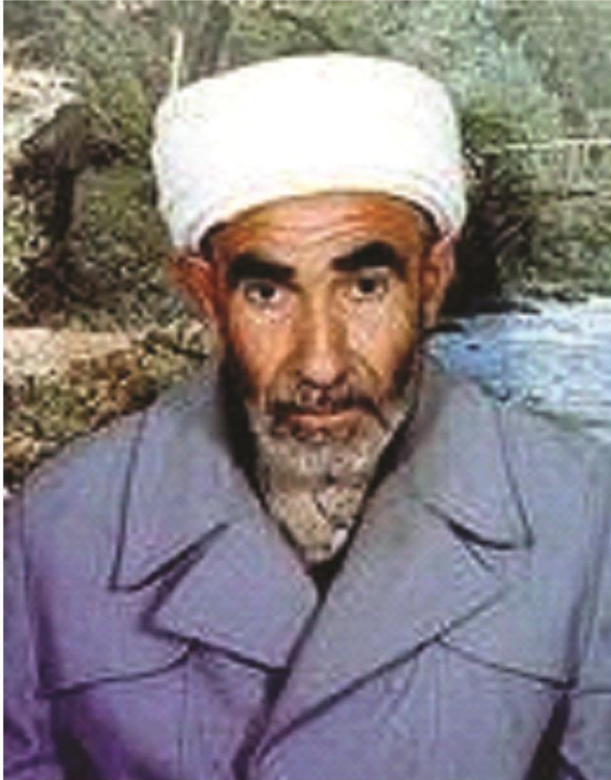
Ev in gewherên şêxê kurdayetiyê Ehmedê Xanî.

Heta yeke din....

Jan Dost

Mele Nûrî Hesarî

Helbestvan Mele Nûrî Hesarî (Per îşan) Li gundê Hesarê yê ser bi herêma kircosê li bakurê Kurdistanê ji dayik bû di sala 1934an de Di çardehsalîya xwe de, berê xwe da rojava yê Kurdistanê û li gundê Til Merûf bi cîûwar bû jibo xwendina zanînên fiqhê Olî û paşre melatîya çend gundan kir wekû (Mehmûdîyê - Ceradîyê - Til Mistê - Litêfîyê...) Mele Nûrî rastî gelek fişaran hat ji aliyê şêxan ve jiber helwestên wî yên netewî û nivîsandina helbestê lewra hat dûrxistin ji melatî yê û demekê wî wekû cildirû kar kir jibo dabînkirina qûtê rojane . Paşre di sala 1967an de li bajarê Qamişlo bi cîûwar bû û nivîsandina helbestê berdewam kir tevî fişarên ewlekarîya sûrî ya kû ew bê çar kir

ser sûndxwarinê bi Quranê da nevegere nivîsandina helbestê lê ew berdewam bû di xebat û helbestan de û gefên desthelatê paşguh kir û pelên xwe di bin erdê û di dîwaran de diveşart lewra gelek pelên wî têkdîçûn Mele Nûrî gelek piştgirî û alîkarî pêşkêşî penaberên başûrê Kurdistanê kir û mala wî bû penageh ji kesên sivîl û pêşmergan re Mele bi çar zimanan di. axivî (Kurdî - Erebî - Tirkî - Farisî) û çar pirtûkên wî yên çapkirî hene (Şoreşa Barzanî - Zevîyek Gazîdan - Axlîme - Rêziman) Di sala 1988an de bi nexweşîya Falic ket û ma rûniştî di mal de lewra berhemên wî yên ne çapkirî pirin û ji wan sedan helbest, Ferhenga Kurdî-Erebî, Ferhenga Kurdî-Tirkî, Ferhenga Kurmancî-Zazî û herweha mewlida pêxember bi zimanê kurdî. Çendîn xelat û rêzname wergirtine (Xelata helbestvan Cegerxwîn a afrandina helbestê sala 2008an, bawernameya rêzgirtinê ji festîvala helbesta kurdî ya 12mîn li sûriya sala 2007an li Qamişlo, rêzname yek ji dîdargeha çand û hunerê û kovara Mewasim, û rêzname yek ji partiya Yekîtiya Demokrat a Kurd li sûrî (Yekîti). Di 25ê meha Çile sala 2011an de li taxa Qenat Siwês li Qamişlo, Mele Nûrî çû dilovaniya xwedê piştî ku jiyana xwe derbaskir di xizmeta ziman û çanda kurdî de.

Qîza ciwan û gulperî
şewq û şemala xweserî
Ger tu dixwazî koçerî
mizgîn didim va bû buhar
Dakev ji wê asêgehê
adar giha roja nehê
Serbest were vê bergehê
bê tirs li ber çavê neyar

Mîran Hesarî

الطفل السوري وزمن الحرب والمنافي

هلبست يوسف

الطفل الثائر، البطل، أو الضحية، الطفل الشاب، الطفل العجوز، الطفل المناضل، الطفل السجين، الطفل المذبوح بالسلاح الأبيض، وبالرصاصة، والبراميل المتفجرة، إنه وإن سلم من كل هذا، فإن جراحاته تفتتح في روحه، من داخلها، إنه طفل عاش الألم بكل أنواعه، طفل يسير نحو أميته، يشكل جيلاً من الأميين، في زمن الاختراعات العلمية الجبارة، إنه الطفل الذي لا يمكن له أن يبرأ من آلامه وجراحه، بعيداً عن وطنه وصدر أبويه، مع أنه للأسف مكره على أداء دور أكبر منه على منصة الثورة، ننسب إليه الثورة، وكان مكرهاً عليها، ننسب إليه النصر، وهو يتأبى العنف، الذي فرض عليه، طفل يسير أمام أعيننا، منكسراً، حزيناً، حافي القدمين، جائعاً، صبوراً، مقاتلاً، يواجه جلاديه بالحجارة والكلام البريء. طوبى لكم أطفالنا... فلو أن الحياة عادلة، لو كان العالم عادلاً، ما كنتم موزعين على المنافي وخيم ومعسكرات اللجوء، هكذا، ما كنتم محرومين من كل ماتحملون به، و لو توافرت العدالة، فالوطن سيصبح لكم منصة فرح، فردوساً أرضياً، و سيكون لكم كامل الحرية في تمثيل أدواركم، كما تشتهون، وإن يصبح الوطن حراً، و نصح أحراراً، سنصفق لكم جميعاً، كي تنالوا المكانة اللائقة بكم، إننا ننتظر من يقف معكم، يساندكم، يعيدكم إلى طفولتكم، يعيد طفولتكم إليكم، لتعودوا إلى حدائقكم.. ألعابكم.. طفولتكم.. منصتكم.. ها أنا أتصور خلاصكم، أيها الأطفال، طوبى لكم، طوبى لحريتكم، طوبى لفرحكم، وها إنني أصفق لكم، إلى أن نصح أحراراً معاً، نصح أحراراً بفضلكم، أيها الثائرون أينما كنتم.. أيها المنفيون في كل زوايا التشرد والتكتم.

أنا طفل أريد أن ألعب

أنا طفل أريد رفاقي

أريد مدرستي .. حقيقتي و حدائقي و ألعابي

أنا طفل من حقي أن أكون حراً

من حقي أن أكون طفلاً

من حقي أن أرى أن وطني بلا دماء وبلا رائحة الموت.

نعلم جميعاً بأن اللعب من أهم مكونات الشخصية عند الطفل ويتوقف نموشخصيته على كيفية بناء علاقته مع أصدقائه و من حوله في المجتمع ، حيث يشعر من خلال اللعب بالفرح، ويتعلم قواعد وأصول التعامل مع الآخرين، وتعزيز روح المشاركة لديه، من خلال اللعب ، أما أطفالنا في الثلاث سنوات الأخيرة، فقد عانوا كثيراً من هذه الناحية، حيث عدم القدرة على اللعب مع الأصدقاء خارج المنزل لعدم وجود الأمان في الوطن، ولهذا أسبابه، و تأثيراته الكثيرة على شخصيته ومن أبرز هذه التأثيرات تزايد نسبة القلق و التوتر لديه، إذ يتكتم الطفل في منزله رغماً عنه، كما أنه محروم من الكثير من احتياجاته في عصر التكنولوجيا كمشاهدة فيلم كرتوني على التلفاز و اللعب على الكمبيوتر، بسبب عدم توافر الكهرباء بالشكل الكافي، إذ لاتصل مدة وجود الكهرباء إلى ساعة يومياً، في أفضل المناطق، مسرح الأزمات، إن الخوف وعدم الشعور بالأمان يمنعان الطفل من اللعب في الحدائق العامة، وهذه المشكلة يعاني منها معظم أطفالنا في الداخل السوري، أما بالنسبة للطفل السوري في المهجر، ومناطق اللجوء، فهو أمام جيران جدد ، لغة جديدة ، تعامل آخر ، تربية أخرى بالإضافة إلى عدم الشعور بالأمان معهم ، ويبقى الطفل المهاجر وحده منعزلاً، حائراً، قابلاً، في زوايا بيته، أو خيمته، و مأواه الوحيد، ليس لديه سواهما ، و لعبة مكونة من عصا، أو كرة من خرق، أو لواندن، عثر عليها في الطرقات على الأغلب، وهو محروم من متابعة التعليم في مدرسته، فأى حياة طفولة يعيشها أطفالنا في الخارج؟، و في الداخل؟، و من يحسد هكذا طفلاً على هذه الطفولة التي يعيشها؟، و من يساعده ليعود إلى شارع ليلعب، وإلى بيته؟، و إلى رفاقه، و أهله؟، و مدرسته؟، و أي قلب يشعر بما يشعر به هذا الطفل من ألم و غربة و حرمان؟ .

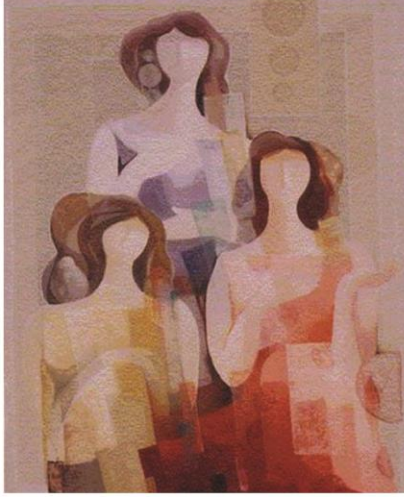
كل حياته، برد في الشتاء القارس، وحر جحيمي في الصيف الملتهب، .. و ألم .. كبرياء .. و وجع و نقص في الثقة بالذات ، فأية "طابة" كان يحلم بها الطفل؟، و أية دمية كانت تحلم بها شبقته الطفلة، و أي طريق يسلكانها؟، و أي عمر يمضي في المركب المحطم الذي يمضي بهما، وأي حظ محطم هو حظ مثل هذين الطفلين اللذين لم تتحرك لأجلها منظمات الطفولة العالمية، بما يكفل إيقاف دورة الحرب.

هذا هو حال الطفل السوري، أو الطفلة السورية، طفل في منتهى البراءة، طفل عاش الثورة، وصار الشاهد على العنف بأنواعه، منذ بداياتها، فتدرج بين البؤس والشقاء، ليكون

تأثير الهجرة على العنوسة لدى الفتاة في المناطق الكردية

لقد ابتليت المرأة الكردية بجملة العادات والتقاليد البالية والقيم المتخلفة كبحث من خلالها حرية المرأة بمحاذير حمراء وأحكام صارمة متنوعة أدت إلى شل حركة المرأة في محيطها الاجتماعي ووضع القيود على حريتها وفعاليتها الإنسانية في الحياة ومنعتها من أخذ دورها الطبيعي في المجالات المختلفة، فالمرأة حسب جملة العادات والتقاليد السائدة هي العورة وهي الشرف وهي ممكن الضعف والعيب وغيرها من العادات التي أضرت بحقوق المرأة...

ونتيجة هذه القيود وأمور عديدة أخرى وخاصة الممارسات العدوانية

التي مارستها الأنظمة الدكتاتورية بحق الشعب الكردي على مختلف الصعد جعلت المرأة متخلفة عن قريباتها في الدول المتطورة .

وباعتبارها العرض والشرف في المجتمع الشرقي فهي تتعرض للكثير من القيود والرقابة فهناك خطوط حمراء لا يجب أن تتجاوزها لكي تصون نفسها من أحكام مجتمع لا يرحم فحتى في الزواج هناك قيود وشروط تفرض عليها حيث يتاح للشباب الزواج متى أرادوا ذلك ولا يشكل المظهر أو العمر أي مشكلة لديهم أما بالنسبة للفتاة فليس عليها سوى الانتظار وكلما تقدم بها العمر يزداد قلقها من العنوسة

فظاهرة العنوسة أو التأخر في سن الزواج قد تحولت إلى مشكلة حقيقية تعصف بالفتاة الكوردية وتهدد مستقبلها في ظل هذه الأوضاع الراهنة وذلك بسبب الهجرة التي طالت المناطق الكوردية وخاصة هجرة الشباب وبقاء النساء والأطفال، حيث غادر معظم الشباب من غربي كردستان أما للعمل أو هروبا من الظروف الأمنية السيئة الأمر الذي أحدث فجوة كبيرة في بنية المجتمع من حيث العدد بين الجنسين فأصبح عدد الفتيات ما يقارب ضعف عدد الشباب وهذا الإشكالية سيضر بمستقبل الفتاة وحرمانها من أهم حقوقها التي تكمن في الزواج والأمومة .

وعندما أخذنا آراء بعض الفتيات بشأن هذا الموضوع قالت شيرين 27 عاما " يزداد قلقنا من العنوسة عبر الأوضاع الحالية حيث زادت الهجرة من مخاوفنا أكثر فنحن على عكس الشباب نتأثر بالعمر والمظهر الخارجي قد يفوتنا قطار العمر دون أن نلتقي بمن نتزوجه وننعم بالاستقرار "

أفين 31 سنة تقول " في روج آفا نحن ندفع ضريبة الهجرة فحتى إذا تزوج احد الشباب من منطقتنا وهو في المهجر سيكون غالبا من فتاة أجنبية بغية الحصول على جنسية البلد الذي التجأ إليه "

ومن جهة أخرى فإن للعنوسة تأثير نفسي بالغ على الفتاة فهي تشعر بأن لديها عيب أو نقص فالمجتمع غالبا ما ينظر إليها بنظرة إشفاق أو تتلقى أحيانا كلام جارح بسبب عنوستها، خانم ذات 40 سنة تقول " أنا كثيرا ما أتعرض للضغط في الذهاب إلى المناسبات الاجتماعية لأنني بالرغم من تقبل واقعي كعائسة ألا أن هناك من يصعب علي الأمر دائما فكثيرا ما اسمع كلاما جارحا وخاصة من بعض النسوة التقليديات أو حتى من بعض الشابات اللواتي يعيرون عنوستي وعدم زواجي "

تبقى الحاجة ملحة إلى حملات توعية بالتنسيق مع منظمات المجتمع المدني والمؤسسات الاجتماعية النسوية من أجل الوقوف على هذه المشكلة ودرء مخاطرها ومدى تأثيرها على الفتيات والعوائل بشكل عام لتخفيف نظرة المجتمع لظاهرة العنوسة وعدم اعتبارها عيب أو نقصا للفتاة والعمل على تقبل الفتيات اللواتي كبرن في العمر لظاهرة العنوسة لديهم والتخفيف من تأثيرها النفسي عليهن.

نوفين مرعي ..رميلان ..

حكاية عودة ..

إلى بوابة العبور إلى الوطن، طوابير من الناس تنتظر دورها في التسجيل على الجانب التركي لتغادر نحو الجانب السوري ..
معبر الدرباسية من الجانب التركي حاملاً حقائب فرحاً بالعودة، سكة القطار وجنود الحدود والموظف التركي يقرأ أسماء العائدين. امرأة لا تتخلى عن عناق امها وختمت العناق أخيراً ببكاء الرحيل وقبلت من اليد. ومع ملامسة قدمي لأرض الوطن تساقطت قطرات من المطر لتفوح رائحة التراب تلك الرائحة المصفاة من المسك .

هنا سوريا أو غرب كردستان كما تحلو لي تسميتها، دخلت الدرباسية وأول مشهد مفرح رأيته هو حاجز للقوات الكردية نعم لأول مرة منذ أن ولدت أرى حاجزاً للشرطة افراده من الكرد ولهجتهم كردية، اجتزت الحاجز بعبارة (سباس هفال) شكراً رفيق.

وصلت عامودا والليل قد فرش اجنحته. ومن حسن حظي لم تكن الكهرباء منقطعة، فإختلست النظر من خلف نافذة السيارة الى شوارع عامودا ومحلاتها المرصوفة والمتقابلة على خطين متوازيين حتى نهاية المدينة، حتى الخروج منها متجهاً صوب قامشلو .

نعم قامشلو.. اشم رائحتها النقية من بعيد، واحبها من قريب وبعيد. أقل من نصف ساعة في الطريق ماراً بعدة حواجز للأسايش وصلت إلى قامشلو من مداخلها الغربي من حي الهلالية من فوق تلك القمة التي تظهر لك الكثير من بيوت المدينة المتخفية بين طيات الظلام المفروض عليها. الشوارع كانت خالية والهدوء يعم الأحياء وكان يؤلمني تكرار عبارة الدار برسم البيع، إنهم يبيعون بيوتهم ويهاجرون خشية من الموت جوعاً وفقراً مع ازدياد الحصار عليها في كل يوم من قبل الجماعات التكفيرية.

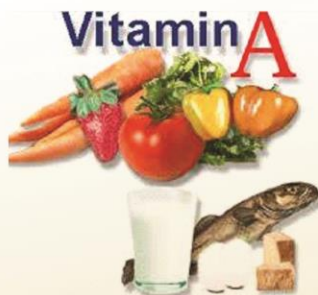
إلا انها تبقى قامشلو. مدينة الحب، مدينة العشق والسلام، مدينة التعايش والصمود. و إلى أن وصلت عتبة منزلنا كدت اختنق من شدة ابتلاعي لهوائها الذي يعيد لك الروح ويدخل الدماء إلى عظامك الهشة من أثر البعد. واشبعت أنفي من استنشاق تربتها وأرضها الفاضلة. وبالرغم من الهجرة والرحيل وبالرغم من المصائب التي حلت وتحل على قامشلو وسكانها تبقى هي المدينة الأولى في حياتي بدون منازع .

سردار احمد

Vîtamîn A .

Navê kîmîkî (zanistî)w
Rêtînoî yan Bêta karotîn yan
rêtînoîdat .
Çav kaniyên Vît. A.
Donê masî ,Kezeba reş ,
Hêk, Mast , şîr, penîr ,Pelên kesk
u şînî ,
Gêzer u kûndir .
Sûdeyên vît. A.
Xûrt kirin u dijwar kirina awira
çavên mirov.
Afirandina hestî dinan u çermê
laşê mirov .

Arîkare ji bo şînbun u afirandina
şaneyên laşê mirov.
Kêmbûna vit .A. di laşê mirov

de.bi bê sedema :
Gelek problêm çavan (Bi taybeti
korbûna bi şevan , kurd ji vê
neweşîyêre dibêjin (şev reşkî
bûye ,ev tê wateya kû kesê
şevreşkî di şevê de nabîne ,lê di
rojêde normale),her wiha
ziwabûna çavan, problêmên
çermê laşê mirov .zikêş.
Zêdebûna Vît. A. di laşê mirov de
, di bê sedema nexweşîyên
kezeba reş .
Pêdivîya rojane bi vît. A .
ji bo jinan 700 mîkro gram.
ji bo jinên avis 770 mîkro gram.
ji bo mêran 900 mîkro giram .

Hêvî

Di kolanên Xemgîniyê de, Çavên matmayî pirsên xwe peypey
dikin. Êdî Stêr hişyar dibin û hin Berçemokên westiyayî li ser
keviya hilmê Stranên tariyê dibêjin.

Şev jî bi heman şêwezarê xwe şîretên dilovaniya xwe bi Evîn-
daran re parve dike.

Heyv di tirsaxwe de maye û serê xwe hişk kiriye. Ahîna Şevê
bilind dibe û Neviyên Şevreşkê Şevê hêj ji bin Tûmikên
bêdeng amadekariya planên xwe dikin...

Êdî Pertûk jî pirsaxgotinên perîşan ji min dike, ez jî bi Pênûsa
xwe re gazî Bîreweriyê dikim...

Hêvî çi qas tu mijûl bî were,

Serma ye, Zivistan e, were...

Xewgiranî, ne Can ji Hêviyê diweste... Ne dil ji hêviya Hêviyê
diweste...

Û Ne ez û ne Pênûs ji nerîna Çavên Şevê diwestin...

O

ŞEKROKÊ LI SER GORISTANÊ,

SILAVÊ LI PAKREWAN BIKE...

DENGÊ TEQÎNÊ HAT...

ZAROK JÎ,

BÛN ŞEKROKÊ PEQÎNÊ...

X

JI NÛ VE TÊ ÇAWA XWE AVA BIKE?

HESTIYÊN TE LI SER SÎNORÊN METIRSIYÊ

BELAVBÛYÎ NE...

I

ÇI DI BUXÇIKA TE DE YE?

TU DÊ KENÊ ZAROKAN JÎ KOÇBER BIKÎ?

R

XWE JI BER MIN NEVEŞÊRE! XEWNA MIN

HÊJ BI PAŞEROJÊ VE MIJÛL E...

A

MEŞIYAM...

PÊLAVA MIN DI HERIYA WELAT DE

ENGIRÎ...

REVIYAM...

ÇAVÊN PÊYÊN MIN LI PAŞ MAN...

D

ÇI QAS XWÎNA XWE ŞÊRÎN BIKIM!

KULÛLKÊN DÊMÊN TE NEMA BI KENÊ MIN Î

DEHBE DIXAPIN...

I

ŞÎRÊ TE NE ÇEPEL BÛ!

LÊ BEXTÊ MIN KELÊ YE...

L

DI PAŞILA XATIRXWESTINÊ DE

BILÛRA KESERÊ LÊVÊN POŞMANIYÊ

DIPELÎNE...

Ezîz XEMCIVÎN

Dîkê Kor

hebû tune bû rehme li dê û bavê min û we bû
 li gundekî ji gundan..hebû pîrek du diran
 dilê pîrê çû meyrê..û li xwe nekete heyrê
 li bin kulînê dest peland..çengek dan ji bin kişand
 pîrê rahişt danê xwe..û çû ba destarê xwe
 nêzîkî destarê wê..kom bibû gemara wê
 li ser gemarê wê dît..dîkê ku bi gemarê dilîst
 bi nikil û neperûşkan..dîko û çend mirîşkan
 vedxepirandin gemar..li ber wê pîra xityar
 pîra me ya pir xityar..danê xwe xiste destar
 libek ji danê pîrê..pekiya nêzîkî bîrê
 pîrê ji cihê xwe çeng bû..li dû liba dan ve çû
 dîk êrîş kir liba dan..niklê xwe lêxist , daqurtand
 pîrê şûnka xwe avêt..û çavê wî dîk rijand
 ava çavê dîk hat xwar..dîk kire qêrîn û hawar:
 eman zeman:ezê herim bînim leşkerkî giran
 ser pîra du diran..çavê min rijand bo libek dan
 rojên wî derbasbûn..çi li deşt , çi li zozan..
 çi buhar û çi havîn..çi payiz û zivistan
 tûpişkekî ew î dît û bankir : wa dîko
 dîk veqerand :quzzel qwert û pazde fîko
 got: ma ji tere bêjim çi lo..got: ji min re bêje dîkilaxa
 got: wa dîkilaxa..got: hêgot: tu bi kû ve diçe lo
 got: eman zeman..ezê herim bînim leşkerekî giran
 ser pîra du diran..çavê min rijand bo libek dan
 tûpişk got:ma tu min bi xwe re nake heval?
 dîk got : çima na..tûpişk da dû dîk û bihev re gav radan
 pêrgî marekî reş bûn..mare reş got:
 ma hûn min bi xwe re nakin heval
 dîk got : çima na
 marê reş da dû dîk û tûpişk û bihev re gav radan
 pêrgî tepikek rêxa dewaran bûn
 tepkê ew dîtîn û bankir û got:
 ma hûn min bi xwe re nakin heval
 dîk got : çima na
 tepkê da dû dîk û tûpişk û marê reş
 û bihev re gav radan
 pêrgî gundorekî bûn
 gundor ew dîtîn..lê guh neda wan
 dîk bankir:wa gundoro
 gundoro got:Dîkê dike qore qor berî rok here jor
 Tu çi digere li aliyê axayê xwe gundor

dîko got: eman zeman
 ez hatim ji bo leşkerê giran
 bibim ser pîra dudiran..çavê min rijand bo libek dan
 gundor got:ev ên bi te re kîne? û çi dixwazin?
 dîko got: ez qurban tu ji min re leşkerê giran
 ev ji bo te alîkar i û heval in
 gundor pozê xwe Hilda û got
 ez im leşkerê giran..ez ê tune bikim pîra du diran
 ez naxwazim heval û alîkaran
 dîk nêzîkî gundor bû û di guhê gundorde got:
 tu leşkerê giran e..lê tu nikare biçe ser kaş
 tê vegere pişt û paş
 Tê gaziye bixwaze ji hevalan
 Gundor rawestiya û bidengekî nazik di guhê dîk de
 got:
 Ez im leşkerê giran..bera gotinê te negihên hevalan
 lê ez bi te re naçim ser pîra dudiran
 berî tu bicî bîne du peymanan

Dîk got: ka bêje ez qurban
 Gundor got:divê tu tepikê bîne
 û min li ser deyne
 tê bi hevalên xwe re bikşîne
 ez bi gindirandinê narim delal
 ez nikarim bi kaş û newal
 gundor hildan ser tepkê
 pišta tepkê hate xwar

li aliyekî tûpişk bû..li aliyê dî maye mar
 hersiya rahiştin gundor..dîkê me kir qore qor
 li pêşiya wan bi lez çû..ewên mayî dane dû
 ta gihan mala pîrê..av vexwarin ji bîrê
 bihna xwe frekirin..her çara xwe bi cîkirin
 tûpişk ket nav doşekê..tepkê ket nav tifikê
 mar ma li erda xanî..gundor çû serê banî
 gava dunya bû êvar..ji bakur hate bayê sar
 pîrê ji gerê veqerî..ji serma li tinê gerya
 pîrê tîfika xwe dada..tepkê tîfik nedada
 di nav livînan de xwe rada..li wî tûpişkî pê veda
 çeng bû ta bike hewar..pê veda bû ew reş mar
 derket devê deriyê xwe..por kişandî ji serê xwe
 kire qêrîn û kire hewar..gundor ji jor hate xwar
 sere pîrê wî şikand..hestiyê pîrê perçiqand
 bû qebhet û bû ibret..bo merovên bê rûmet

Ji kevnetorên Kurdî
 Berhevkar: Dr. Hejar Şîkakî

Serjêr

- 1- cih- tersê girî.
- 2- pêwistî- ji navên keçan.
- 3- ji navên kuran – rêbaz.
- 4- nîşan û xwestek.
- 5- ben – tersê belê.
- 6- tersê ko – find û fener.
- 7- pî – birayê bav(B) .
- 8- komarek Islamî ye ji koka Arî ye yek ji rengan.

Rast

- 1- navê vê kovarê-hejmara piştî 29.
- 2- çiyayê Cûdî.
- 3- gotinek ji van tîpan pêk tê (r,m,v,k)- sê tîp ji gotina Amûşî.
- 4- du tîp wek hevîn- tersê mêr.
- 5- çar tîp wek hevîn.
- 6- tersê jite- qizêz.
- 7- tersê na- sê tîp ji gotina tûpişkî
- 8- tersê bizin- tersê çûn.

	1	2	3	4	5	6	7	8
1						■		
2							■	
3					■			
4	■							
5	■					■		■
6			■				■	
7				■				
8					■			

Pend û Şîretên pêşiya

- 1 – vîn hespa azadiyê ye .
- 2 – em di rûnê xwe de sor dibin .
- 3 – diz nakevin mala tazî û rût .
- 4 – piştî banê, ga bi cil kirin .
- 5 – temenê segê har çil roj e .

Ferhengok

Asan	سلس
Bînger	شائسة
Xweyî	شخصي
Qûç	هَرَم
Bidbûn	إعجاب
Rûdaw	واقع
Jindar	متزوج
Mêrdar	متزوجة
Şobendî	زواج
Şoman	زوجة
Şoyar	زوج

Peyva wendayî ji 10 tîpa ye , navê hunermendekî Kurd e ji Qamişlo ye ji sitranên wî (Kerwan)

L	A	V	A	S	O	R	X	A	N
X	A	L	R	Û	K	E	N	Ş	N
W	X	E	L	A	V	P	E	R	Î
W	E	L	A	T	E	F	R	Î	N
S	E	R	Ê	K	A	N	I	Y	Ê
T	K	Î	S	Î	P	E	L	V	M
Ş	I	L	Ê	R	A	L	A	L	Û
E	N	A	Ş	E	H	N	A	Z	M
H	O	G	I	R	Ş	Ê	R	O	L
Q	A	M	I	Ş	L	O	E	Z	O

Efrîn	Xan	Lav	Lava	Perî
Rûken	Kî	Serê kanî	Welat	
Şehnaz	Şêro	Lal	Sor	
Hogir	Qamişlo	Şilêr	Tu	
Sîpel	Ez	Mûm	Xal	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dêrika Hemko

ولات (ثقافية . عامة . مستقلة) . نصف تنهريية

welat.press@gmail.com

www.facebook.com/Dengekurdistanasurya

العدد (٨) / ١ شباط ٢٠١٤